

Nota jeugdbeleid 2009-2012
Gemeente Waalre

Juni 2009

Inhoudsopgave

Hoofdstukken

1.	Inleiding	3
2.	Samenhang met andere beleidsterreinen	4
3.	Jeugdbeleid in Waalre	7
	3.1. Preventie	9
	3.2. Vrije tijd	16
4.	Financiën	21
	4.1. Overzicht	21
	4.2. Brede doeluitkering Centrum voor Jeugd en Gezin	22
5.	Planning	23
6.	Bijlagen	25
	Bijlage 1: Kengetallen	25
	Bijlage 2: Enquête vrijetijdsbesteding	28

I. Inleiding

In 2004 is de laatste nota jeugdbeleid vastgesteld, "Het jeugdbeleid onder de loep 2004-2007". Een combinatie van nieuwe ontwikkelingen en nieuwe inzichten maakt dat anno 2009 nieuw jeugdbeleid nodig is. In de raadsvergadering van 25 november 2008 zijn zes kaders voor de nota jeugdbeleid 2009-2012 vastgesteld. Hieronder is aangegeven op welke manier elk kader invulling heeft gekregen in deze nota.

1. *Het jeugdbeleid wordt afgestemd op overlappende beleidsterreinen en vice versa.*
Jeugd is een zeer diverse doelgroep voor beleid. In feite heeft jeugdbeleid te maken met veel van de zelfde onderwerpen als het beleid dat gericht is op volwassenen, maar jeugdigen hebben vaak een andere aanpak of andere vorm van aandacht nodig. Daarom hangt jeugdbeleid met veel beleidsterreinen samen. In hoofdstuk 2 is een grafische weergave van deze samenhang te vinden met daarbij een tekstuele uitwerking waarin wordt aangegeven hoe jeugdbeleid op andere beleidsterreinen wordt afgestemd en vice versa.
2. *Voorkomen dat een kind in een problematische situatie terechtkomt, uitgaande van huidige zorgsystemen en instanties.*
Het voorkomen van problemen, oftewel preventie, is één van de kerndoelen voor het jeugdbeleid en is op vele plekken in deze nota terug te vinden. Preventie is meer dan alleen inzetten op zorggerelateerde onderwerpen. Dit is in het begin van hoofdstuk 3 te lezen. Het meer op zorggerichte preventieve beleid wordt met name in paragraaf 3.1.1. behandeld.
3. *De overlast door (hang)jongeren moet zo mogelijk verminderd worden, maar mag zeker niet toenemen.*
Om overlast te kunnen bestrijden moet eerst duidelijk worden gemaakt of er überhaupt overlast door (hang)jongeren in Waalre is en zo ja, welke vormen dit dan aanneemt. Daarom wordt in paragraaf 3.1.2. aandacht besteed aan de situatie in Waalre, gebaseerd op diverse onderzoeken en cijfers. Zie ook de kengetallen in bijlage I.
4. *Jongeren ondersteunen in het leveren aan een positieve bijdrage aan de samenleving.*
Jongeren weten het beste waar jongeren behoefte aan hebben. Samen met de Jongerenparticipatie Waalre (JPW) zal aan dit kader invulling worden gegeven. Hiervoor heeft de JPW een eigen visie opgesteld, zie tekstvlak IV.

Dit kader is m.n. bedoeld om ruimte te geven aan toekomstige initiatieven en projecten die uit de jeugd zelf komen.
5. *Extra aandacht voor de jeugd 11+, met name jeugd in de leeftijd van 11 t/m 16.*
De extra aandacht die de gemeente Waalre wil geven aan deze leeftijdscategorie komt in aantal onderwerpen aan de orde, m.n. daar waar het voorzieningen betreft. Zo worden uitgaansgelegenheden en ontmoetingsmogelijkheden behandeld in paragraaf 3.2. Dit kader vormt ook een uitgangspunt voor het nog op te stellen kaders voor speelruimten die in 2009 aan de gemeenteraad ter vaststelling zal worden voorgelegd.
6. *Ouders en verzorgers op een laagdrempelig manier ondersteuning aanbieden bij de opvoeding van hun kinderen, waarbij extra aandacht voor jeugd van 0 t/m 4 jaar.*
Het aanbieden van opvoedings- en opgroei-ondersteuning is een taak van de gemeente geworden door diverse nieuwe wetten en regelgeving. De uitwerking hiervan staat in paragraaf 3.1.1. Het nog te realiseren Centrum voor Jeugd en Gezin staat hierin centraal (zie tekstvlak II).

2 Samenhang met andere beleidsterreinen

Jeugdbeleid hangt met veel andere beleidsterreinen samen, waardoor versnippering van beleid kan ontstaan. Het is dus van belang om de samenhang te duiden en om een integrale aanpak op te stellen.

In onderstaande tabel I zijn de verschillende beleidsterreinen van de team Maatschappelijke Zaken weergegeven en hun onderlinge samenhang (in grijs)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
A	■	■	■	■		■	■		■		■	■
B	■	■	■	■								
C	■	■	■	■	■	■	■					■
D	■	■	■	■	■							
E			■	■	■							
F	■		■			■		■				
G	■		■				■		■			■
H						■		■				
I	■						■		■			
J										■		
K	■										■	
L	■		■				■					■

Tabel I – Samenhang beleidsterreinen

Beleidssterreinen:

- A Jeugdbeleid
- B Onderwijs
- C Sportbeleid
- D Lokaal gezondheidsbeleid
- E Ouderenbeleid
- F Vrijwilligersbeleid
- G Recreatie en Toerisme
- H Subsidiebeleid
- I Kunst en Cultuur
- J Gehandicapten
- K Sociaal-Cultureel werk
- L Accommodatiebeleid

Jeugdbeleid hangt dus samen met onderwijsbeleid, sportbeleid, lokaal gezondheidsbeleid, vrijwilligersbeleid, recreatie & toerisme, kunst & cultuur, sociaal-cultureel werk en het accommodatiebeleid. Jeugdbeleid hangt ook samen met een beleidsterrein dat niet onder Maatschappelijke Zaken valt, namelijk Integraal Veiligheidsbeleid. Voor jeugd met een beperking bestaat er een samenhang tussen jeugd en gehandicaptenbeleid maar dit valt onder gehandicaptenbeleid en niet onder jeugdbeleid.

Onderwijsbeleid

Onderwijsbeleid heeft vele facetten, welke niet allemaal met jeugdbeleid te maken hebben. Onderwerpen waar onderwijsbeleid en jeugdbeleid wel samenhang vertonen zijn opgenomen in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). Zowel op de LEA als in het jeugdbeleid is preventief beleid één van de uitgangspunten. Over de uitvoering hiervan zijn in de LEA concrete afspraken gemaakt en projecten aangeduid. Deze zijn complementair aan de afspraken over uitvoering van preventief beleid zoals die gemaakt zijn in het kader van het jeugdbeleid.

Combinatiefuncties

Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever maar werkzaam is voor twee of meer sectoren, zoals onderwijs, sport en/of cultuur. Met combinatiefuncties wordt de verbinding en samenwerking tussen sectoren versterkt. Hierdoor wordt het binnen- en buitenschoolse onderwijs-, sport en cultuuraanbod verrijkt en beter op elkaar afgestemd. De gemeente vervult hierbij een belangrijke coördinerende en ondersteunende rol.

De combinatiefuncties worden gefaseerd in alle Nederlandse gemeenten ingevoerd. De gemeente Waalre heeft als doel om vanaf schooljaar 2011 / 2012 te starten met de combinatiefuncties. De afspraken die tussen de verschillende partners (bijv: onderwijs, sportverenigingen, culturele instellingen) nodig zijn zullen op termijn onderdeel gaan uitmaken van de LEA.

Tekstvlak I – Combinatiefuncties

Sportbeleid

In 2010 zal een aparte nota sportbeleid worden opgesteld. Hierin zal een relatie gelegd worden tussen jeugd – bewegen – gezondheid. Deelname aan sport door jongeren zal dan ook gestimuleerd worden.

De stimulatie zal o.a. gebeuren door een start te maken met de combinatiefuncties, waarbij sport met name bij het primaire onderwijs extra aandacht krijgt.

Lokaal gezondheidsbeleid

In 2008 is de Nota Lokaal gezondheidsbeleid vastgesteld. De Stuurgroep Lokaal gezondheidsbeleid bepaald de invulling van dit beleid door o.a. de aansturing van diverse werkgroepen. Voor het jeugdbeleid zijn twee werkgroepen relevant.

De werkgroep Binnenmilieu richt zich op de luchtkwaliteit in klaslokalen en schoolgebouwen. Er zullen aparte voorlichtingen over luchtkwaliteit gegeven worden en er is een voorstel om zogeheten stoplicht meters uit te delen waarmee de samenstelling van de lucht kan worden onderzocht.

De werkgroep Gezond Gewicht gaat zich in eerste instantie richten op kinderen in de peuterleeftijd en daarnaast op leerlingen van het basisonderwijs, door respectievelijk de programma's 'beweegkriebels' en 'schoolgruiten' aan te bieden.

De GGD is de kartrekker van beide werkgroepen en in algemene zin is de GGD een belangrijke partner in het Lokaal gezondheidsbeleid. In 2009 zal de GGD samen met de gemeente een plan van aanpak op te stellen waarvoor eerst een inventarisatie zal plaatsvinden van het huidige aanbod, waarna bekeken wordt welke onderwerpen prioriteit nodig hebben. Hierbij zal afstemming plaatsvinden met relevante beleidsterreinen plaatsvinden, zoals jeugdbeleid.

Vrijwilligersbeleid

Jeugdbeleid en vrijwilligersbeleid hebben een aantal raakvlakken. De stimulering en ondersteuning van vrijwilligers, inclusief jeugdige vrijwilligers, vindt plaats in het kader van het vrijwilligersbeleid. Daarnaast is er een specifieke soort vrijwilligerswerk, namelijk de maatschappelijke stages. Vanaf schooljaar 2011 / 2012 vormt de maatschappelijke stage een verplicht onderdeel van het

lesprogramma voor het voortgezet onderwijs. De gemeente is hierbij verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de zogeheten makelaarsfunctie voor maatschappelijke stages. 2009 zal gebruikt worden om te onderzoeken hoe de gemeente invulling kan geven aan deze functie, waarbij aangesloten wordt bij bestaande infrastructuur zoals de vrijwilligerswinkel. De gemeente Waalre zal inzetten op het aanbieden van stageplaatsen in Waalre voor Waalrese jeugd.

Recreatie & toerisme

Recreatie & toerisme hangt samen met jeugdbeleid daar waar het speelruimtebeleid betreft. In 2009 worden er kaders voor speelruimten opgesteld. Aan de hand van deze kaders kunnen dan verzoeken van inwoners worden getoetst en door deze kaders wordt duidelijk waaraan speelruimten in bijvoorbeeld nieuwe wijken dienen te voldoen.

Kunst & cultuur

In 2006 is de Kunst- en Cultuurnota vastgesteld. Hierin worden een aantal onderwerpen aangegeven die betrekking hebben op jeugd. Zo wordt gesteld dat de gemeente Waalre de ambitie heeft om iedere inwoner te kunnen laten deelnemen aan culturele activiteiten. Daar waar dit jeugd betreft zal dit onder het hoofdthema "Vrije Tijd", onderwerp "Cultuurparticipatie", uitgewerkt worden.

Het onderwerp "Cultuureducatie" zal opgenomen worden in de LEA en daarom niet verder aan de orde komen in de nota jeugdbeleid. Over de praktische uitvoering van "Cultuurparticipatie" gericht op het primaire onderwijs zullen ook in de LEA afspraken worden gemaakt. Hierbij spelen de combinatiefuncties, evenals bij sportbeleid, een belangrijke rol.

Sociaal-Cultureel werk

De algemene doelstelling van het sociaal cultureel werk is het creëren van mogelijkheden tot organisatie van en deelname aan sociaal culturele activiteiten. De uitvoerende partner van de gemeente Waalre is de Stichting Paladijn.

Elk jaar worden werkafspraken gemaakt met Stichting Paladijn over hun werkzaamheden voor dat jaar. Zo kunnen per jaar de activiteiten gestuurd worden. Paladijn is op meerdere gebieden betrokken bij jeugdbeleid en preventief beleid. Zij leveren jongerenwerk, straathoekwerk en coördineren het Jeugdzorgnetwerk Waalre (12- casus overleg).

Met de vaststelling van het nieuwe subsidiebeleid kan ook met Stichting Paladijn toegewerkt worden naar prestatieafspraken voor de subsidie voor de komende jaren.

Accommodatiebeleid

In 2010 zal een nieuw accommodatiebeleid worden opgesteld. Gemeenschapshuizen, sportparken en sporthallen zijn voorbeelden van gemeentelijke accommodaties waar o.a. de jeugd gebruik van maakt.

Integraal Veiligheidsbeleid

In 2008 is de Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2008-2012 Gemeente Waalre vastgesteld. Per veiligheidsveld zijn prioriteiten en doelstellingen geformuleerd welke zijn afgestemd met de daarvoor verantwoordelijke personen in de gemeentelijke organisatie en externe partners. De prioritering is aangebracht door de Stuurgroep Integraal Veiligheidsbeleid. Aan de doelstellingen zijn concrete activiteiten en actiepunten gekoppeld.

Aan de kadernota is een activiteitenprogramma toegevoegd waar het veiligheidsveld "Jeugd en Veiligheid" onderdeel van uitmaakt. Over de actiepunten die voor dit veiligheidsveld zijn opgenomen wordt regelmatig overleg gevoerd om zo te monitoren of de doelstellingen behaald zijn.

Gehandicaptenbeleid

Aparte aandacht gaat uit naar jeugd met een beperking, maar dit vindt plaats binnen het gehandicaptenbeleid.

3. Jeugdbeleid in de gemeente Waalre

De jeugd is een belangrijke en diverse doelgroep die in veel beleidsterreinen terugkomt (zie ook tabel I). Voorheen kwam jeugd pas in beleid aan de orde op het moment dat ze zelf een probleem hadden of een probleem vormde voor een ander. Beleid richt zich te veel op de kleine groep jeugd waar het slecht mee gaat of dreigt te gaan. Met deze nota jeugdbeleid wil de gemeente Waalre dat beeld doorbreken en beleidsmatige aandacht geven aan de overgrote meerderheid van de jeugd waar het gewoon goed mee gaat. Dat wil niet zeggen dat daarmee de kleine groep jeugd vergeten wordt waar het slecht mee gaat of dreigt te gaan. Juist voor deze groep zijn er nieuwe landelijke maatregelen en ontwikkelingen die gevolgen hebben voor gemeentelijk beleid.

Doelgroep van het jeugdbeleid

Het jeugdbeleid heeft als doelgroep jeugd van 0 t/m 23 jaar en hun ouders, maar we onderscheiden drie categorieën jeugd:

- Doelgroep 1: Jeugd waar het goed mee gaat
- Doelgroep 2: Jeugd waarbij voorkomen moet worden dat zij afglijden
- Doelgroep 3: Jeugd waar het slecht mee gaat

Doel van het jeugdbeleid

Het doel is ervoor zorgen dat zoveel mogelijk jeugdigen in de eerste doelgroep terecht komen en/of blijven. Er moet voorkomen worden dat jeugd afglijdt van de ene doelgroep naar de andere. Oftewel voorkomen dat jeugd uit doelgroep 1 in doelgroep 2 belandt en voorkomen dat jeugd uit doelgroep 2 in doelgroep 3 belandt (zie tabel II). Om dit te realiseren wil de gemeente Waalre iedere jeugdige de aandacht en ondersteuning bieden die het nodig heeft. Deze aandacht kan zijn:

- positief,
- preventief,
- curatief dan wel repressief.

Doelgroep 1	Jeugd waar het goed mee gaat
	Overgangsgebied 1
Doelgroep 2	Jeugd waarbij voorkomen moet worden dat zij afglijden
	Overgangsgebied 2
Doelgroep 3	Jeugd waar het slecht mee gaat

Tabel II - Stoplichtmodel

De positieve aandacht richt zich op het groene deel en heeft een rol bij overgangsgebied 1. Dit zal verder worden uitgewerkt onder het thema "Vrije tijd".

De preventieve aandacht richt zich op het oranje deel, inclusief de beide overgangsgebieden. Dit komt aan de orde in het thema "Preventie"

De curatieve dan wel repressieve aandacht richt zich op het rode deel. Dit zal ook behandeld worden in de uitwerking van het thema "Preventie".

Visie van het jeugdbeleid

Voor de drie doelgroepen geldt dezelfde visie als uitgangspunt:

- Jeugd moeten gezond kunnen opgroeien
- Jeugd moeten veilig kunnen opgroeien
- Jeugd moeten hun steentje kunnen bijdragen aan de maatschappij
- Jeugd moeten hun talenten kunnen ontwikkelen en plezier maken
- Jeugd moeten goed voorbereid zijn op de toekomst

Deze vijf punten die gezamenlijk de gemeentelijke visie vormen zijn afkomstig uit het Beleidsplan Wmo 2008-2011, prestatieveld 2.

Hoofdthema's

Er is een indeling gemaakt naar twee hoofdthema's waar het doel van het jeugdbeleid, de verschillende doelgroepen, en ook de onderdelen van de visie allemaal in onder te verdelen zijn.

Deze hoofdthema's zijn:

- Preventie
- Vrije tijd

3.1. Preventie

Doel van preventief beleid

Preventief beleid is het voorkomen van problemen en het voorkomen dat jeugd afglijdt van de ene doelgroep naar een andere doelgroep. Oftewel voorkomen dat jeugd uit doelgroep 1 in doelgroep 2 belandt en voorkomen dat jeugd uit doelgroep 2 in doelgroep 3 belandt.

Het preventief beleid als geheel richt zich met name op doelgroep 2 en 3, maar binnen het nieuwe jeugdbeleid zijn er twee specifieke gebieden waaraan extra aandacht gegeven wordt. Namelijk de twee overgangsgebieden die zich tussen de drie doelgroepen bevinden (zie Tabel II, de delen waar preventie zich op richt zijn dubbel omlijnd). Ouders hebben in beide overgangsgebieden een rol te spelen, vanuit de verantwoordelijkheid die zij hebben voor hun kinderen. In overgangsgebied 1 zal hun rol en invloed groter zijn, gezien de beperktere problematiek in vergelijking met de problematiek in overgangsgebied 2.

Doelgroep 1	Jeugd waar het goed mee gaat
	Overgangsgebied 1
Doelgroep 2	Jeugd waarbij voorkomen moet worden dat zij afglijden
	Overgangsgebied 2
Doelgroep 3	Jeugd waar het slecht mee gaat

Tabel II - Stoplichtmodel

Beoogde resultaten

Voor doelgroep 3 is er al een bestaand aanbod in de vorm van Jeugdzorg, opvang, politie, e.d. Doelgroep 2 is de meest ongrijpbare doelgroep voor het jeugdbeleid. De beide overgangsgebieden zijn daarom des te belangrijker. Er zal wel gezocht worden naar mogelijkheden om doelgroep 2 beter in beeld te krijgen. De 33 jongeren die in 2008 een Halt traject volgden behoren zeker tot overgangsgebied 2.

Door specifiek aandacht te besteden aan overgangsgebied 2 moet voorkomen worden dat doelgroep 3 groter wordt. Dit willen we bereiken door in te zetten op vroegtijdige signalering en het geven van informatie en advies. Hierbij zal het Centrum voor Jeugd en Gezin de spil in de aanpak vormen. Op basis van de cijfers in bijlage I bevonden zich in 2008 38 jongeren¹ in het rode gebied. Voor de komende jaren moet dit aantal dus afnemen.

Overlast door jongeren moet ook afnemen. In 2008 werden 91 meldingen van overlast door de politie geregistreerd. In slechts 39 van deze gevallen werd er overlast geconstateerd (zie tabel VII in bijlage I). De cijfers over 2008 zijn een nul-meting voor de gemeente Waalre. Voor de komende

¹ 17 jongeren in trajecten bij het JPP (tabel XI); 21 jongeren in zorg bij een zorgaanbieder (tabel XII).

jaren moet het aantal meldingen van overlast naar beneden. Daarnaast moeten de te constateren gevallen van overlast ook naar beneden.

Overgangsgebied 1 heeft twee complementaire doelen: zorgen dat jeugd uit doelgroep 2 omhoog klimt naar doelgroep 1; voorkomen dat jeugd uit doelgroep 1 afzakt naar doelgroep 2. In het kader van preventief beleid zal hiervoor worden ingezet op een positieve benadering door o.a. jongerenwerkers. De positieve benadering wordt aangevuld met de aanpak beschreven onder hoofdthema "Vrije tijd".

Hoofdthema's van preventief beleid

Preventief beleid heeft twee hoofdthema's, die ieder om een aparte aanpak vragen:

- Gezondheid en veiligheid voor de jeugd
- Openbare orde en veiligheid

Jeugdproblematiek

Om problemen te voorkomen of te verhelpen moet er eerst inzicht zijn in de problematiek waarmee jeugd in Waalre te maken heeft, of zelf veroorzaakt. Zie hiervoor bijlage 1: Kengetallen. Hierin is een inventarisatie gemaakt van gegevens van diverse instellingen die actief zijn op het gebied van jeugd. Uit de gegevens van deze inventarisatie mag geconcludeerd worden dat het voor beide aandachtsvelden van preventief beleid in Waalre relatief meevalt.

3.1.1. Gezondheid & Veiligheid voor de jeugd

Alle jeugd moet gezond en veilig kunnen opgroeien. Dit verkleint de kans dat een kind ontspoord en voorkomt dus hoge maatschappelijke kosten. Niet alle jeugd heeft echter op dit gebied extra aandacht nodig. Daarom dat het preventief beleid zich in eerste instantie richt op overgangsgebied 1 en 2. Voor doelgroep 3 is er al een adequaat bestaand aanbod, al kan de onderlinge samenwerking op dit gebied wel verbeterd worden. Het Centrum voor Jeugd en Gezin zal een belangrijk onderdeel van de oplossing hiervoor vormen.

Opvoedings- en opgroeiondersteuning

De primaire verantwoordelijkheid voor de opvoeding ligt bij de ouders van kinderen, al spelen anderen in de omgeving ook een rol. Daarom moeten ouders ondersteunt worden in hun opvoedkundige taak.

Ouders zoeken naar antwoorden op hun opvoedingsvragen. Het Centrum voor Jeugd en Gezin moet de plek worden waar ouders deze antwoorden kunnen vinden. Het realiseren van een Centrum voor Jeugd en Gezin is een nieuwe taak voor gemeenten. Zij hebben hierin een regierol te vervullen. Belangrijk uitgangspunt voor een Centrum voor Jeugd en Gezin is dat deze aansluit bij de lokale situatie. Voor meer informatie zie Tekstvlak II – Centrum voor Jeugd en Gezin.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin zal zich richten op overgangsgebied 1 en 2 daar waar het preventie door voorlichting en advies betreft. Het Centrum voor Jeugd en Gezin heeft ook een rol in de zorgcoördinatie voor doelgroep 3.

Jeugdzorgnetwerk / Zorg en Adviesteam

Informatie-uitwisseling in de jeugdketen vormt een probleem. Organisaties werken soms langs elkaar heen en delen informatie over jongeren onvoldoende. Dit wordt meestal veroorzaakt door het feit dat de organisaties uit verschillende disciplines komen. Het Centrum voor Jeugd en Gezin zal een belangrijk onderdeel vormen van de oplossing voor dit probleem. De basis voor het Centrum voor Jeugd en Gezin Waalre zal het al bestaande Jeugdzorgnetwerk (JZN) zijn.

De vroegste signalen dat een kind of jongere problemen zou kunnen hebben komen vaak het eerst tot uiting op school, thuis of op straat. Om snelle en goede hulp te kunnen bieden zijn Zorg en

Adviesteams (ZAT) ontstaan. ZAT's zijn multidisciplinaire teams die aansluiten bij de leerlingenzorg van het onderwijs. In de teams zitten professionals die zorg en ondersteuning bieden aan kinderen, jongeren en hun ouders. Zij schakelen zo snel mogelijk de juiste hulp en ondersteuning in voor het kind of de jongere, de ouders en docenten.

Sinds 1999 kent Waalre al een dergelijk multidisciplinair team in de vorm van het Jeugdzorgnetwerk. Dit is een eerste instantie een casusoverleg waarbij het accent ligt op jeugd 12-, maar in de praktijk wordt ook jeugd 12+ besproken, of indien nodig, het hele gezin. Het JZN wordt gecoördineerd door Stichting Paladijn en heeft als vaste deelnemers vertegenwoordigers van de partners die dagelijks met jeugd te maken hebben (onderwijs, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, politie, e.d.).

Het Jeugdzorgnetwerk is bewezen effectief en wordt door de deelnemers als een prettig en nuttig overleg beschouwd. Gezien de deelnemers en de rol die het JZN vervuld kan gesteld worden dat dit nu al functioneert als het Zorg en Adviesteam voor de gemeente Waalre.

In het Centrum voor Jeugd en Gezin Waalre zal het JZN dan ook de taken vervullen die in het basismodel CJG zijn toebedeeld aan een ZAT. De deelnemers aan het JZN worden actief betrokken bij de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin Waalre.

In 2008 is gestart met een pilot genaamd het "signaleringsoverleg". Hierin worden casussen, meestal een gezin, besproken die om wat voor reden dan ook zich in een sociaal-financieel zwakke positie bevinden. In 2009 zal het JZN overleg afgestemd worden met het signaleringsoverleg waarin al een aantal van de zelfde partijen vertegenwoordigd zijn. Gezamenlijk zal dit nieuwe overleg de backoffice vormen van het Centrum voor Jeugd en Gezin Waalre waarin zowel jongeren als gezinnen behandeld worden (zie ook Tekstvalk II).

Centrum voor Jeugd en Gezin

Alle ouders, jeugdigen en kinderen moeten als zij dit willen met alle mogelijke vragen over opvoeden en opgroeien én voor hulp terecht kunnen bij een laagdrempelig en herkenbaar punt in de buurt. In 2011 moet er sprake zijn van een landelijk dekkend netwerk van Centra voor Jeugd en Gezin. Dat betekent dat zij voor alles wat te maken heeft met opvoed- en opgroei-ondersteuning in hun eigen omgeving terecht moeten kunnen bij een Centrum voor Jeugd en Gezin. In iedere gemeente moet ten minste één fysiek inlooppunt zijn waar kinderen, jeugdigen en ouders terecht kunnen.

Het ministerie voor Jeugd en Gezin heeft daarom een basismodel opgesteld waarin de taken en functies zijn beschreven die een Centrum voor Jeugd en Gezin minimaal moet hebben. Volgens dit basismodel kent een Centrum voor Jeugd en Gezin twee onderdelen:

- frontoffice, oftewel een loket.
- backoffice, oftewel de achterliggende netwerken en externe partners.

In een Centrum voor Jeugd en Gezin moeten bepaalde ketenpartners een plaats krijgen, zoals de uitvoerende partijen voor de jeugdgezondheidszorg (Zuidzorg voor 0 t/m 4 jarigen; GGD voor 4 t/m 18 jarigen). Er moet ook een link zijn naar Bureau Jeugdzorg. Daarnaast moeten Zorg en Adviesteams (ZAT) vertegenwoordigd zijn in het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin richt zich op de lokale jeugdzorg. Het gaat hier om de opvoed- en opgroei-ondersteuning zoals bedoeld in prestatieveld 2 van de Wet maatschappelijke ondersteuning, waarbij vijf functies worden onderscheiden die verankerd moeten zijn in een Centrum voor Jeugd en Gezin:

1. Voorlichting en advies: Het gaat hierbij zowel om ongevraagde informatie over opvoeden en opgroeien (voorlichting) als om het beantwoorden van specifieke vragen van ouders en jeugdigen.
2. Signalering: Hierbij gaat het om het vroegtijdig signaleren van problemen van jeugdigen en opvoeders. Maar ook om signalen van verschillende instanties met elkaar in verband te brengen.
3. Toeleiding tot het hulpaanbod: Het gaat hier om de toeleiding naar het totale lokale en regionale hulpaanbod.
4. Licht pedagogische hulp: Het bieden van opvoedondersteuning en lichte ondersteuning aan ouders en gezinnen waar problemen zijn, of dreigen te ontstaan.
5. Coördinatie van zorg: Het afstemmen en bundelen van zorg in het geval dat meerdere hulpsoorten nodig zijn om een jeugdige of gezin te ondersteunen voor zover dit buiten de basistaken integrale jeugdgezondheidszorg van de Wet collectieve preventie volksgezondheid valt.

Voor de realisatie van een Centrum voor Jeugd en Gezin is er een aparte financiering. In de Brede Doeluitkering Centra voor Jeugd en Gezin zijn diverse bestaande regelingen gebundeld, aangevuld met een aantal nieuwe. Voor meer informatie over de financiering zie hoofdstuk 4.

Over het Centrum voor Jeugd en Gezin Waalre zal in 2009 een werkdocument aan het college van burgemeester en wethouders worden voorgelegd. Hierin zal de visie op het Centrum voor Jeugd en Gezin Waalre verwoord zijn en komt de regierol van de gemeente aan de orde. Ook zal in dit document een plan van aanpak en planning zijn opgenomen.

Tekstvlak II – Centrum voor Jeugd en Gezin

3.1.2. Openbare orde en veiligheid

In de Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2008-2012 wordt een onderscheid gemaakt tussen objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid. Van de objectieve veiligheid bestaat een goed beeld, op basis van cijfers van politie. Voor subjectieve veiligheid ligt dit anders.

Onder subjectieve veiligheid wordt verstaan de beleving van de kans op aantasting van de veiligheid. Subjectieve veiligheid wordt niet alleen beïnvloed door de objectieve veiligheid, maar hier spelen vele (persoonlijke) factoren een rol.

Hangjongeren

Jongeren die zich op één plek en voor langere tijd ophouden in de openbare ruimte worden vaak aangeduid met de term “hangjongeren”. De term heeft een negatieve lading gekregen en is synoniem geworden met overlast. Het overgrote deel van de jongeren die aanwezig zijn in de openbare ruimte veroorzaken echter geen problemen. Het is een klein deel dat het beeld bepaald en dit is het deel dat aangepakt moet worden.

De eerste stap om deze problematiek aan te pakken is inzicht krijgen in de problemen en knelpunten op het gebied van hangjongeren. Daarna moeten op basis van dit inzicht prioriteiten gesteld worden. Daarom zal in de onderstaande onderdelen eerst aandacht besteed worden aan het soort jeugdgroepen dat Waalre kent en de soorten overlast die vaak voorkomen in Waalre.

Jeugdgroepen

Waalre is op dit moment een veilige gemeente te noemen. Om dit zo te houden is het zaak om aandacht te besteden aan de Waalrese jeugd(groepen). Waar nodig repressief, maar bij voorkeur door preventief optreden.

Jeugdgroepen zijn theoretisch in te delen in vier soorten²:

1. Aanvaardbaar: gedragen zich binnen de normen die de sociale omgeving stelt.
2. Hinderlijk: af en toe luidruchtig en trekken zich niet veel aan van de omgeving.
3. Overlastgevend: zijn nadrukkelijk aanwezig en kunnen provocerend optreden, omstanders lastig vallen, richten vernielingen aan en laten zich weinig gelegen aan andere mensen.
4. Crimineel: zijn geheel of gedeeltelijk op het criminele pad, zijn stelselmatige daders en zijn moeilijk aanspreekbaar

Waalre kent geen overlastgevende of criminele jeugdgroepen. Wel zijn er af en toe jongeren op straat te vinden die horen bij de aanvaardbare of hinderlijke categorie. Hoewel deze niet tot de ergste twee categorieën behoren kunnen zij het veiligheidsgevoel van mensen behoorlijk aantasten. De problematiek voor Waalre, ondanks de feitelijke veiligheid, mag daarom niet onderschat worden.

Tot op heden zijn nog geen structurele maatregelen met betrekking tot jeugdgroepen nodig en is monitoring, regelmatig aanspreken en incidenteel ingrijpen voldoende. Dit zijn taken van de politie en van de jongerenwerkers van Stichting Paladijn. In het kader van het Convenant Jeugdgroepen in Beeld heeft de gemeente Waalre een zeswekelijks overleg met beide partijen om de ontwikkelingen rondom jeugdgroepen te bespreken.

Overlast

Voor de nota jeugdbeleid is het van belang hoe overlast door jongeren ervaren wordt door de inwoners van Waalre. In de Leefbaarheidmonitor is onderzoek gedaan naar de mate van overlast. Hierbij is een onderscheid gemaakt in naar drie vormen van overlast. Zie Tabel III – Kerncijfers overlast (percentage van de ondervraagden dat aangeeft dat een bepaalde vorm van overlast vaak voorkomt in de buurt)

---

² Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2008-2012 gemeente Waalre

	Gemeente Waalre	Waalre- dorp	Aalst	Voldijn	Ekenrooi	Verspreide bebouwing
Kerncijfers overlast	1,9%	1,6%	2,4%	2,7%	1,7%	1,6%
Overlast door groepen jongeren	3,2%	1,8%	4,1%	4,9%	2,7%	0,0%
Geluidsoverlast	10,1%	3,9%	21,2%	11,6%	9,9%	14,2%
Overlast door omwonenden	3,1%	1,2%	2,8%	8,6%	3,1%	3,9%

Tabel III – Kerncijfers overlast³

Uit de cijfers over overlast door groepen jongeren blijkt dat voor Waalre als geheel slechts 3,2% aangeeft dat dit vaak in hun buurt voorkomt. Dit is een vergelijkbaar cijfer met het percentage overlast door omwonenden, te weten 3,1%. Oftewel, in Waalre ervaart men net zoveel overlast van de burens als van groepen jongeren. Beide percentages zijn overigens klein te noemen als men ze vergelijkt met cijfers over geluidsoverlast.

Ondanks dit lage percentage van mensen die aangeven dat overlast door groepen jongeren vaak voorkomt in hun buurt is dit niet een reden om geen actie te ondernemen op dit gebied. Eerst moeten de cijfers verder gespecificeerd worden om duidelijk te krijgen welke vormen van overlast door jongeren er in Waalre zijn. In bijlage I zijn daarom gegevens van o.a. de politie opgenomen met betrekking tot overlast. Van de 91 meldingen die in 2008 door de politie geregistreerd werden onder jeugdoverlast bleek in 39 van de gevallen ook daadwerkelijk dat overlast te constateren was (zie tabel VII).

Vanaf 2009 heeft de gemeente met de politie afspraken gemaakt over de meldingen overlast jeugd die de politie registreert. Eens per kwartaal worden de aantal meldingen, met daarbij het soort overlast, doorgestuurd naar de gemeente. Zo zal de overlast in Waalre beter in beeld worden gebracht. Het jaar 2008 wordt gezien als een nul-meting waartegen de cijfers over 2009 en verder zullen worden afgezet.

Criminaliteit

Zoals onder het kopje Jeugdgroepen te lezen is, kent Waalre geen criminele jeugdgroepen. Om deze situatie zo te houden wordt regelmatig overleg gevoerd, zowel op bestuurlijk, beleidsmakend als uitvoerend niveau. Mocht een verschuiving in gedrag van bepaalde jeugdgroepen worden waargenomen dan kan dit in een vroeg stadium onderkend worden en kunnen gepaste maatregelen getroffen worden.

Waalre heeft wel jongeren die incidenteel crimineel gedrag vertonen. In eerste instantie is het de politie die met deze jongeren in aanraking komt in de repressieve sfeer. In het kader van de landelijke prioriteit Jeugdcriminaliteit zijn met de politie Brabant Zuid-Oost afspraken gemaakt over het intensiveren van de persoonsgerichte aanpak van criminele jeugd en het intensiveren van het vroegtijdig signaleren en adviseren over risicojeugd (jeugd die nog geen crimineel gedrag vertoont, maar wel de eerste kenmerken laat zien).

Zowel door het Integraal veiligheidsbeleid, als door het beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning en nu door de nota jeugdbeleid wordt de taak van de gemeente onderstreept om preventieve maatregelen te treffen om te voorkomen dat afglijden naar criminaliteit dreigt. Het is dan ook van belang dat er daadkrachtig wordt opgetreden wanneer jeugdigen zich in situaties bevinden die bewezen hebben crimineel gedrag in de hand te werken. Net zoals voor andere preventieve maatregelen geldt dat tijdig signaleren nodig is om effectief te kunnen optreden.

³ Leefbaarheid en veiligheid in de gemeente Waalre, Bureau Beleidsinformatie en Onderzoek, februari 2009

Leefbaarheidsmonitor

Het welzijn van de bewoners wordt in grote mate bepaald door de leefbaarheid en veiligheid van de leefomgeving. Inzicht in de leefbaarheids- en veiligheidssituatie van de inwoners, evenals inzicht in de aard en omvang van de eventuele problemen bieden de gemeente een leidraad bij het nemen van beslissingen. Het college van burgemeester en wethouders heeft daarom besloten een onderzoek uit te voeren naar de leefbaarheid en veiligheid in Waalre.

Resultaten Leefbaarheidmonitor per onderwerp:

Voorzieningen: Men is zeer tevreden over de meeste voorzieningen. Minst tevreden is men o.a. over de voorzieningen voor jongeren, verkeersveiligheid en het openbaar vervoer

Veiligheid: In 2008 zegt 23,2% dat men zich in Waalre wel eens onveilig voelt. 15% voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt.

Overlast: De meeste overlast wordt ervaren door hondenpoep op straat, geluidsoverlast en rommel op straat.

Het algemene beeld is dat het met de leefbaarheid en veiligheid in Waalre niet slecht gesteld is. Met betrekking tot jeugd worden er twee aandachtspunten genoemd in de monitor:

1. Voorzieningen voor jongeren (m.n. in de wijk Voldijn)
2. Speelmogelijkheden voor kinderen (m.n. in Aalst)

Voor beide punten geldt dat men hier de voorzieningen als onvoldoende ervaart.

Aan de mensen die aangaven zich weleens onveilig te voelen is gevraagd waardoor die gevoelens van onveiligheid worden opgeroepen. Iets minder dan de helft geeft aan dat dit vooral op grond van eigen ervaring is en bij de andere helft worden de onveiligheidsgevoelens vooral opgeroepen door berichtgeving in de media en van horen zeggen.

Wat betreft overlast merkt de leefbaarheidmonitor op dat er in Waalre nauwelijks sprake is van grootstedelijke problematiek. Dit wordt onderstreept door het onderwerp dat het hoogste scoort, namelijk hondenpoep.

Deze gegevens zijn op basis van een onderzoek dat in 2008 gehouden is. De bedoeling is om in 2010 dit onderzoek te herhalen.

Tekstvlak III – Leefbaarheidsmonitor

(Leefbaarheid en veiligheid in de gemeente Waalre, Bureau Beleidsinformatie en Onderzoek, februari 2009)

3.2. Vrije tijd

Doel van vrijetijdsbeleid

Jeugd moeten hun talenten kunnen ontwikkelen, plezier maken en elkaar ontmoeten. Met het vrijetijdsbeleid voor jongeren wil de gemeente Waalre dit mogelijk maken. Hier gaat een positief effect van uit en levert daardoor een bijdrage aan het preventief beleid, want jongeren die positief en actief bezig zijn lopen een minder groot risico om af te glijden naar een problematische situatie. Zie ook Tabel II, daar waar vrijetijdsbeleid zich op richt is dubbel omlind.

Doelgroep 1	Jeugd waar het goed mee gaat
	Overgangsgebied 1
Doelgroep 2	Jeugd waarbij voorkomen moet worden dat zij afglijden
	Overgangsgebied 2
Doelgroep 3	Jeugd waar het slecht mee gaat

Tabel II - Stoplichtmodel

Resultaten

Overgangsgebied I heeft twee complementaire doelen: zorgen dat jeugd uit doelgroep 2 omhoog klimt naar doelgroep I; voorkomen dat jeugd uit doelgroep I afzakt naar doelgroep 2. In het kader van preventief beleid zal hiervoor worden ingezet op een positieve benadering door o.a. jongerenwerkers.

Uit de leefbaarheidsmonitor blijkt dat de inwoners van Waalre tevreden zijn over hun leefomgeving, rapportcijfer 7,5. In de enquête naar de vrijetijdsbesteding geven de jongeren van Waalre de eigen buurt een rapportcijfer van 7,7. Beide onderzoeken zullen naar verwachting opnieuw gehouden worden in 2010. De inzet van het gemeentelijk beleid is dat beide cijfers stijgen of in ieder geval niet zullen dalen.

Met betrekking tot het realiseren van voorzieningen voor jongeren zal de aandacht zich met name richten op Aalst en Voldijn. Dit mede op basis van de uitslagen van de leefbaarheidsmonitor.

Onderwerpen van vrije-tijdsbeleid

De drie onderwerpen van het vrije-tijdsbeleid zijn:

- Uitgaansgelegenheden
- Ontmoeting
- Cultuurparticipatie

De nadruk ligt op het realiseren van voorzieningen voor jongeren 11+, omdat het met name schort aan voorzieningen voor deze leeftijdscategorie. Dit blijkt o.a. uit de resultaten van de leefbaarheidsmonitor en de enquête die in 2008 gehouden is onder 400 jongeren in de leeftijd 12 t/m 16 jaar met vragen naar hun vrijetijdsbesteding. (zie bijlage 2).

Bij de totstandkoming van dit beleid is de Jongerenparticipatie Waalre betrokken. Zij hebben een eigen visie opgesteld waarin hun inbreng en standpunt verwoord is (zie tekstvlak IV). Ook bij de verdere uitwerking van het beleid zullen jongeren betrokken worden en zullen voorzieningen gecreëerd worden op basis van signalen die van de Waalrese jongeren zelf komen.

Bij de nota speelruimtebeleid, welke in 2009 wordt opgesteld, komt de nadruk ook te liggen op voorzieningen voor jongeren 11+.

Jongerenparticipatie

Participatie jongeren algemeen

“Meedoen meedenken en meebeslissen”, daar gaat het om bij de participatie van jongeren. De gemeente Waalre wil niet alleen beleid maken voor de Waalrese jeugd, maar wil de jeugd zelf erbij betrekken. Jeugd wordt de mogelijkheid geboden om zelf met ideeën en initiatieven te komen en krijgt, indien nodig, ondersteuning van een jongerenwerker en/of ambtenaar.

De financiering van de ideeën zal plaatsvinden binnen de huidige begroting. Bij grotere projecten, die hogere kosten met zich meebrengen dan de begroting toelaat, zal aan de jongeren gevraagd worden hun plan te presenteren aan het college van burgemeester en wethouders of de gemeenteraad. Zo wordt jeugd zo echt betrokken bij – en krijgen inzicht in de gemeentelijke besluitvorming.

Visie Jongerenparticipatie Waalre

De Jongeren Participatie Waalre (JPW) stelt zich als doel om de drempel, voor jongeren, tot het ondernemen van initiatieven te verlagen. Wanneer er vanuit de doelgroep (12-23) initiatieven komen, zullen wij als schakel fungeren tussen de jongeren en de politiek.

Wij als JPW zien voor ogen dat vooral op de gebieden van verkeer en veiligheid, wonen, recreatie en kunst en cultuur projecten opgestart gaan worden. Daarin speelt de participatie, van de jongeren zelf, een grote rol.

Het uiteindelijke doel van deze projecten is het behouden van de jongeren in het dorp en het zich in groepsverband laten ontplooien “niemand hoort buiten de boot te vallen”.

Door diverse groepsactiviteiten te organiseren in samenwerking met de sportclubs en verenigingen, stimuleer je ontplooiing in groepsverband. Dit kun je op diverse doelgroepen scheiden en toepassen. De JPW zal zelf ook initiatieven nemen om projecten i.s.m. verenigingen te ontwikkelen.

Tekstvlak IV – Jongerenparticipatie

3.2.1. Uitgaansgelegenheden

Waalre is een dorp met een aantal veel grotere buurgemeenten, zoals Eindhoven en Valkenswaard. Van nature trekken jongeren vanaf een bepaalde leeftijd, 15 à 16 jaar, naar deze buurgemeenten voor vertier. Voor deze groep is het dan ook minder noodzakelijk om meer of betere permanente uitgaansgelegenheden te creëren. Er kan wel gedacht worden aan incidentele voorzieningen voor deze leeftijdscategorie. Voor de groep in de leeftijd 10 t/m 15 is er wel degelijk behoefte aan meer en permanente voorzieningen.

De uitgaansgelegenheden moeten wel aan specifieke eisen voldoen:

- Geen alcohol of andere drugs
- Ondersteunend toezicht door volwassenen
- Zoveel mogelijk naar een idee van jongeren zelf

Deze gelden m.n. voor de permanente voorzieningen, maar daar waar van toepassing ook voor incidentele voorzieningen.

Permanente voorzieningen

Sinds september 2008 is er weer een zogeheten huiskamer voor jongeren in Waalre. Hiervoor is de kantine van sporthal De Pracht aangepast. Het is een goed voorbeeld van een permanente voorziening, die door meerdere leeftijdscategorieën gebruikt kan worden. Met de komst van de huiskamer hebben jongeren een eigen ruimte waar ze naar toe kunnen, maar waar wel altijd toezicht door een volwassene is (bijv. door een jongerenwerker).

In 2008 is begonnen met één avond in de week dat de huiskamer geopend was. Al snel bleek dat de verschillende leeftijdscategorieën niet altijd op hetzelfde moment in de huiskamer aanwezig wilden zijn, maar dat er voldoende animo onder de jeugd was om naar de huiskamer toe te gaan. Daarom worden in 2009 de openingstijden verruimd met in ieder geval één en waarschijnlijk twee dagdelen. Hierbij zal een combinatie gemaakt worden met bepaalde activiteiten die in het verleden positief gewaardeerd zijn door de jeugd, zoals bijvoorbeeld sport. Mocht de huiskamer bij sporthal de Pracht een blijvend succes zijn zal in 2009 onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn voor een tweede huiskamer, met als locatie Waalre-dorp.

Incidentele voorzieningen

Bij incidentele voorzieningen moet gedacht worden aan zowel eenmalige als jaarlijks terugkerende voorzieningen.

Als jaarlijks terugkerende voorziening wil de gemeente Waalre in de zomervakantie een 'evenemententent' laten plaatsen op het 'boerenbondterrein' waarin verschillende activiteiten kunnen plaatsvinden. Zo vindt elk jaar al de jeugdweek en Kempenerpop plaats op dit terrein die beiden gebruik maken van een tent. In de periode tussen deze twee bestaande evenementen kan de tent voor andere zaken gebruikt worden.

Voor andere incidentele voorzieningen staat de gemeente Waalre open voor initiatieven en ideeën vanuit de Jongerenparticipatie Waalre en de Waalrese jeugd in het algemeen.

3.2.2. Ontmoeting

Jongeren brengen naar mate ze ouder worden steeds meer tijd door met hun leeftijdsgenoten. Hiervoor onttrekken zij zich meestal aan ouderlijk toezicht en hebben dus behoefte aan een ontmoetingsplek. Dit kan buiten het ouderlijk huis zijn, maar kan ook virtueel op het internet zijn waar ouders over het algemeen ook niet aanwezig zijn.

Fysiek ontmoeten

Ontmoetingsplekken in de openbare ruimte zijn zeer belangrijker omdat dit de meest laagdrempelige voorziening is. Jongeren hebben behoefte aan een plek waar ze elkaar kunnen treffen zonder dat hiervoor contributie betaald moet worden (zoals in het geval van een sportvereniging) of waar geen andere vormen van toezicht aanwezig zijn (zoals in cafe's of jeugdthons).

Er bestaan al formele en informele ontmoetingsplekken in Waalre. Informele ontmoetingsplekken zijn bijvoorbeeld de winkelcentra Den Hof en De Bus, maar ook de parkeerterreinen bij 't Hazzo en de CI000. Omdat deze plaatsen niet in eerste instantie als ontmoetingsplek zijn ingericht is de kans groter dat dit wrijving oplevert bij omwonenden of winkelend publiek. Dit kan dan al snel omslaan naar overlast. Formele ontmoetingsplekken bieden hierin een oplossing, mits deze in samenspraak met de jongeren tot stand komen. Goed voorbeeld hiervan is de omgeving van de voetbalkooi en de voetbalkooi zelf die erop ingericht zijn dat jongeren hier tijd met elkaar kunnen doorbrengen zonder de omgeving en omwonenden tot last te zijn.

In 2009 zal een kleine overdekte ontmoetingsplek, naar idee van de Jongerenparticipatie Waalre, geplaatst worden bij de voetbalkooi. Na een jaar wordt deze plek geëvalueerd en dan zal besloten worden om de ontmoetingsplek wel of niet te continueren. Bij succes is de bedoeling een tweede overdekte ontmoetingsplek te realiseren. Als locatie wordt gedacht aan de Maximiliaanlaan, omdat met de komst van de Brede School Ekenrooi hier een aantal voorzieningen voor de jeugd verdwijnen.

Bij de plaatsing van toekomstige ontmoetingsplekken zal aan een aantal voorwaarden moeten worden voldaan:

- Zoveel mogelijk naar een idee van jongeren zelf: zowel de voorziening als de locatie zal mede bepaald worden door de jongeren zelf. Zij moeten aangeven waar behoefte aan is en op welke locatie.
- Jongeren krijgen een eigen verantwoordelijkheid: jongeren worden mede verantwoordelijk voor de plek. Dat betekent dat zij er op toe moeten zien dat de voorziening niet gevandaliseerd wordt en dat er geen toename van zwerfvuil of overlast is.
- Kleinschalig: de voorziening moet zo ingericht zijn dat slechts een klein aantal jongeren er tegelijk gebruik van kan maken. Dit omdat de kans op overlast groter wordt naarmate de groep jongeren groter is.
- Mogelijkheid voor toezicht: de jongeren moeten zich niet totaal aan het zicht kunnen onttrekken. Sociale controle helpt overlast voorkomen.
- Geen toename van overlast: mocht na het creëren van een ontmoetingsplek de overlast toenemen zal de voorziening verwijderd dan wel verplaatst worden.
- Verplaatsbaar: de voorziening moet niet permanent zijn en relatief makkelijk verplaatsbaar, zodat de voorziening verwijderd kan worden indien er sprake is van overlast.

Virtueel ontmoeten

Naast de fysieke ontmoetingsplekken wordt ook aandacht besteedt aan virtuele ontmoetingsplekken. De huidige jeugd leeft in een deels virtuele wereld en maakt gebruik van nieuwe communicatiemiddelen, veelal via internet. Deze vorm van ontmoeting laat zich door de overheid niet tot nauwelijks sturen. De gemeente zal zich voornamelijk faciliterend opstellen en samen met de Jongerenparticipatie Waalre onderzoeken waar de Waalrese jeugd behoefte aan heeft. Een specifieke mogelijkheid tot virtuele ontmoeting zou een doorstart kunnen krijgen, te weten de site WISJ (Waalre Informatie Site Jongeren). Een andere mogelijkheid is de hyves pagina van de Jongerenparticipatie Waalre.

Via deze virtuele kanalen wil de gemeente Waalre jongeren ook meer betrekken bij het jeugdbeleid en de gemeente in het algemeen. Er moet meer bekendheid gegeven worden aan deze kanalen en er moet serieus gereageerd worden op berichten en signalen die zo binnenkomen.

3.2.3. Cultuurparticipatie

De nieuwe nota jeugdbeleid wil aansluiten bij de doelstelling uit de huidige Kunst en Cultuur nota: “Mogelijkheden scheppen om iedere inwoner te laten deelnemen aan actieve en passieve kunst- en cultuurbeoefening.” Hoe jonger kinderen in aanraking komen met cultuur en daarin participeren hoe meer dit tot uiting zal komen op latere leeftijd. Cultuurparticipatie door jongeren zal verder gestimuleerd worden, waarbij wel een onderscheid gemaakt wordt naar leeftijd. Voor de jeugd van 0 t/m 12 jaar bestaat de taak van de gemeente meer uit het scheppen van mogelijkheden om cultuur actief en passief te beleven. Terwijl voor de jeugd 12+ er ook ruimte geboden moet worden om henzelf invulling te laten geven aan cultuur. Bijvoorbeeld het zelf creëren van nieuwe uitingen van cultuur en nieuwe manieren van beleven.

Voor de jeugd van 0 t/m 12 jaar zal de aandacht zich met name richten op het onderwijs, via cultuureducatie. Zo komen kinderen als vanzelf in aanraking met cultuur. In het kader van de Lokaal Educatieve Agenda worden afspraken gemaakt om kinderen naast de cognitieve vaardigheden meer meegeven op het gebied van cultuureducatie, waarbij in eerste instantie de nadruk zal liggen op muzikale vorming. De Lokaal Educatieve Agenda zal vanaf schooljaar 2009-2010 van kracht worden.

Hiernaast heeft de gemeente Waalre als doel om vanaf schooljaar 2011-2012 te starten met de combinatiefuncties. Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever maar werkzaam is voor twee of meer sectoren, zoals onderwijs, sport en/of cultuur. Voor het primair onderwijs kan zo cultuureducatie en –participatie een onderdeel worden van het dagarrangement.

4. Financiën

4.1. Overzicht financiën

Hier volgt een overzicht waarin de verschillende inkomsten en uitgaven op het gebied van jeugdbeleid geduid worden. Dit is op basis van de begroting van 2009.

Naast de budgetten in Tabel IV zijn er nog overige budgetten die met jeugd te maken hebben maar deze vallen onder andere beleidsterreinen. Te denken valt aan budgetten voor onderwijs, sport, speelruimten en kunst & cultuur. Deze hebben echter geen directe relatie met het nieuwe jeugdbeleid dat in deze nota uiteen wordt gezet. Voor zover er een indirecte relatie bestaat wordt dit beleidsmatig op elkaar afgestemd (zie ook hoofdstuk 2).

Bestemming	Organisatie	Bedrag
Jeugdgezondheidszorg	Zuidzorg*	210.000
	GGD Brabant Zuidoost**	234.000
Jongerenwerk / Algemeen Maatschappelijk Werk	Stichting Paladijn***	166.000
	Dommelregio****	81.600
Preventie	Jeugd Preventie Programma	26.500
	Halt Oost-Brabant	15.500
	“Laat je niet flessen” project	6.667
Nieuwe initiatieven	Jongerenparticipatie Waalre*****	4.000
	Vrij besteedbaar	10.000

Tabel IV – financieel overzicht jeugdbeleid

- * Betreft jeugdgezondheidszorg 0 t/m 4 jaar. Bestaat uit een uniform deel, maatwerk deel en een preventief deel.
- ** Het budget voor de GGD is bedoeld voor het totaal aan taken op het gebied van de volksgezondheid. Een gedeelte hiervan is bestemd voor de jeugdgezondheidszorg 4 t/m 18 jaar, te weten ± € 115.000.
- *** Medewerkers van Stichting Paladijn verzorgen het jongerenwerk, maar dit is slechts een gedeelte van hun taken. Niet het totale subsidie bedrag is voor jeugd bestemd.
- **** Dommelregio verzorgt o.a. het schoolmaatschappelijk werk en maatschappelijke opvang, maar dit is slechts een gedeelte van hun taken. Niet het totale subsidie bedrag is voor jeugd bestemd.
- ***** Nieuw op begroting voor 2009

4.2. Brede doeluitkering Centrum voor Jeugd en Gezin

Een specifieke inkomsten- en uitgavenpost behoeft speciale aandacht, namelijk de Brede doeluitkering Centrum voor Jeugd en Gezin (BDU-CJG). De uitkering is ten behoeve van de jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning en afstemming jeugd en gezin alsmede ten behoeve van het realiseren van een CJG⁴. In de brede doeluitkering zijn een aantal bestaande geldstromen gebundeld en wordt gedurende 2008 t/m 2011 als aparte doeluitkering uitgekeerd aan de gemeenten. Na 2011 zal deze regeling komen te vervallen en zullen de gelden overgaan naar het algemene gemeentefonds. In 2012 zal de gemeente een financiële en inhoudelijke verantwoording

⁴ Beschikking inzake Brede doeluitkering Centra voor Jeugd en Gezin 2008-2011, d.d. 19 januari 2008, programmaministerie Jeugd en Gezin.

over de inzet van de brede doeluitkering moeten afleggen. Er zal duidelijk moeten worden gemaakt welk positief effect het CJG heeft en of dit de extra investeringen rechtvaardigt.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de hoogte van de brede doeluitkering voor de gemeente Waalre voor de jaren 2008 t/m 2011. Voor het jaar 2008 zijn de posten bekend waaraan de brede doeluitkering is uitgegeven. Op basis hiervan is voor de jaren 2009 t/m 2011 een inschatting van de uitgaven gemaakt.

Brede Doeluitkering Centrum voor Jeugd en Gezin			
Jaar	Inkomsten	Bestemming	Uitgaven
2008	223.816,-	Zuidzorg	201.027,00
		Elektronisch Kinddossier	10.226,30
		Zorg voor Jeugd	2.129,00
		GGD	1.179,20
		Ambtelijke inzet	10.815,00
		<i>Subtotaal 2008</i>	<i>225.376,50</i>
2009	256.676,-	Zuidzorg	210.000
		Dommelregio*	30.000
		Zorg voor Jeugd	5.200
		Ambtelijke inzet	10.000
		<i>Subtotaal 2009</i>	<i>255.200</i>
2010	276.843,-	Zuidzorg	215.000
		Dommelregio*	30.000
		Zorg voor Jeugd	5.000
		Huisvestingskosten CJG**	6.250
		Ambtelijke inzet	5.000
		<i>Subtotaal 2010</i>	<i>261.250</i>
2011	299.834,-	Zuidzorg	220.000
		Dommelregio*	30.000
		Huisvestingskosten CJG**	6.250
		Ambtelijke inzet	2.000
		<i>Subtotaal 2011</i>	<i>258.250</i>

Tabel V – Brede Doeluitkering Centrum voor Jeugd en Gezin

* Bestemd voor specifieke werkzaamheden m.b.t. jeugd door Dommelregio⁵

** Schatting van de huurkosten uitgaande van 50 vierkante meter à € 125 per vierkante meter

Uit deze tabel wordt duidelijk dat voor de jaren 2010 en 2011 de verwachting is dat er geld overgehouden wordt. In deze jaren zal dan ook toegerekend worden naar een andere bestemming voor dit geld, waarbij de bedoeling is dat dit bestemd wordt voor preventieve maatregelen of projecten. Zo zullen we in 2012 en verder een bestemming hebben voor het geld dat op de begroting kan worden opgenomen.

⁵ Diverse producten: 1) Informatie, advies, voorlichting en doorverwijzing; 2) onderhouden contacten en belangenverheldering; 3) verkennen en beschrijven sociale situatie; 4) psychosociale hulpverlening; 5) licht pedagogische hulp; 6) outreachende hulpverlening; 7) aansluiting en coördinatie van Zorg voor Jeugd; 8) participatie jeugdzorgnetwerk en signaleringsoverleg.

5. Planning

In tabel VI is te zien in welk jaar een nieuwe activiteit of project specifiek aandacht krijgt.

Planning uitvoering nieuwe projecten jeugdbeleid				
	2009	2010	2011	2012***
Algemeen				
Jeugdbeleid		Evaluatie doelstellingen		Evaluatie doelstellingen
Preventie				
Doorstart Mijn & Dijn	Evaluatie en omvorming	Start van project in nieuwe vorm		
Centrum voor Jeugd en Gezin (frontoffice)		Realisatie fysiek loket	Evaluatie CJG	Verder ontwikkelen n.a.v. evaluatie
Centrum voor Jeugd en Gezin (backoffice)	Werkafspraken ketenpartners		Evaluatie CJG	Aanpassing n.a.v. verbeterpunten uit evaluatie
Kindermishandeling	Start regionale aanpak			
Zorg voor Jeugd	Eerste evaluatie			
Laat je niet flessen		Doorstart, met lokale inbedding		
Vrije tijd				
Uitbreiding huiskamer project	Uitbreiding openingstijden		Creëren tweede huiskamer Waalre-dorp*	
Zomer activiteit		"Festival tent" op boerenbondterrein		
Virtuele ontmoeting		Website voor jongeren		
Fysieke ontmoeting	Eerste overdekte voorziening	andere ontmoetingsplek**	Tweede overdekte voorziening*	
Cultuurparticipatie	Cultuureducatie via LEA		Combinatie-functies	

Tabel VI - Planning

* Onder voorbehoud. Afhankelijk van ervaringen met vergelijkbare voorzieningen

** In samenwerking met de Waalrese jongeren zal bekeken worden aan welke ontmoetingsplekken nog meer behoefte aan is, en waar.

*** Veel activiteiten voor 2012 hangen voor een groot gedeelte af van de ervaringen en ontwikkelingen in de voorgaande jaren en zijn daarom nu niet te duiden.

Overzicht uitvoering lopende zaken jeugdbeleid	
Preventie	Jeugdgezondheidszorg 0 t/m 4: <ul style="list-style-type: none"> • Uniform deel: <ul style="list-style-type: none"> ○ Contact momenten JGZ ○ Huisbezoeken op indicatie ○ Spreekuur ○ Casuïstiekbespreking ○ Vroegtijdige onderkenning • Maatwerk en preventief deel: <ul style="list-style-type: none"> ○ Project Stevig ouderschap ○ Groepsvoorlichting ○ Opvoedspreekuur algemeen ○ Contactmomenten op maat ○ Voortouw ○ Kindobservaties Jeugdgezondheidszorg 4 t/m 18:

	<ul style="list-style-type: none"> • Contactmomenten JGZ
	<ul style="list-style-type: none"> • Extra zorg (individueel) <ul style="list-style-type: none"> ○ Toeleiding adequate zorg ○ Licht pedagogische hulp
	<ul style="list-style-type: none"> • Effectieve jeugdinterventie • Extra zorg (collectief) <ul style="list-style-type: none"> ○ Hulp bij calamiteiten ○ Hoofdluis ○ Voorlichting • Participatie in zorgstructuur • Vaccinaties
	<p>Zorg voor Jeugd signaleringssysteem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Systeem waarin signalen kunnen worden afgegeven over kinderen in een problematische situatie, of bij vermoedens hiervan. De belangrijkste ketenpartners m.b.t. jeugd zijn op dit systeem aangesloten.
	<p>Elektronisch Kinddossier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitale versie van de Jeugdgezondheidszorg dossiers. Het gebruik van het EKD is een hulpmiddel voor de JGZ partners die een rol zullen krijgen in het CJG Waalre.
	<p>Jeugdzorgnetwerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 12- casusoverleg waar bijna alle ketenpartners m.b.t. jeugd in vertegenwoordigd zijn
	<p>Jeugdgroepen in beeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zeswekelijks overleg tussen politie, jongerenwerker en gemeente om het gedrag van jongeren in de openbare ruimte te monitoren
	<p>Halt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mijn & Dijn project • Vuurwerkcampagne • Oudervoorlichtingsavond
	<p>Jeugd Preventie Programma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bieden van intensieve gezinsbegeleiding bij multi-problem gezinnen.
	<p>Jongerenwerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activiteiten organiseren voor jongeren (o.a. via de huiskamer) • Straathoekwerk
	<p>Laat je niet flessen project:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activiteiten om ouders en jongeren bewust te maken van de schadelijke effecten van alcohol • Activiteiten om de leeftijd waarop begonnen wordt met drinken richting de 16 jaar te trekken
	<p><i>Integraal veiligheidsbeleid:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dit valt niet onder jeugdbeleid, maar een gedeelte van de uitvoering is wel gericht op jeugd. Uitvoering wordt op elkaar afgestemd.</i>
Vrije tijd	<p>Huiskamer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Functioneert als ontmoetingsplek • Jongerenwerk, het organiseren van activiteiten
	<p>Muzikale vorming:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Subsidiering Docentenvereniging muziekschool Aalst-Waalre • Subsidiering van muziekles, algemeen muzikale vorming en examens
	<p>Muziekproject "Brede School Voldijn":</p> <ul style="list-style-type: none"> • Subsidiering van het project
	<p><i>Speelruimtebeleid:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dit valt niet onder jeugdbeleid, maar de uitvoering is wel gericht op jeugd. Uitvoering wordt op elkaar afgestemd..</i>
	<p><i>Sportbeleid:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dit valt niet onder jeugdbeleid, maar een gedeelte van de uitvoering is wel gericht op jeugd. Uitvoering wordt op elkaar afgestemd.</i>

Tabel VII – Overzicht lopende zaken

6. Bijlagen

Bijlage I: Kengetallen

Leeftijdsopbouw jeugd

In tabel VIII is de opbouw weergegeven van de Waalrese jeugd, ingedeeld naar leeftijd. De percentages zijn per leeftijdscategorie afgezet tegen de totale bevolking (16.695 voor 2007 o.b.v. peildatum 31 december 2007; 16.542 voor 2008 o.b.v. peildatum 31 december 2008)

	2007	2008
0 t/m 4	943 (5,65%)	908 (5,49%)
5 t/m 11	1.571 (9,41%)	1.535 (9,28%)
12 t/m 17	1.139 (6,82%)	1.363 (8,24%)
18 t/m 23	1.006 (6,03%)	806 (4,87%)
Totaal	4.659 (27,91%)	4.612 (27,88%)

Tabel VIII – leeftijdsopbouw

Gegevens Halt Oost-Brabant

In onderstaande tabel zijn voor de afgelopen jaren de meest voorkomende incidenten weergegeven die aanleiding gaven voor het starten van een Halt-traject. Over 2006 zijn geen gegevens bekend.

Omschrijving eerste delict	2004	2005	2006	2007	2008
Baldadigheid / straatschenderij	1	7	-	4	7
Vernieling	2	-	-	4	1
Diefstal (in vereniging)	4	3	-	3	5
Opzetheling	-	-	-	2	-
Verduistering	-	-	-	1	-
Openlijke geweldpleging tegen goederen	-	-	-	4	2
Vuurwerk afsteken buiten toegestane periode	1	1	-	2	3
Milieu delict	2	-	-	2	4
Bevinden op verboden grond	-	-	-	-	1
Alcohol / drugs	-	-	-	-	2
Wapens / munitie	-	-	-	-	2
Mishandeling	-	-	-	-	3
Anders	-	-	-	-	3
Totaal	10	11	-	22	33

Tabel X – Halt trajecten

Gegevens Jeugd Preventie Programma (JPP)

Een regulier JPP begeleidingstraject duurt maximaal drie maanden. Aan het eind hiervan volgt sowieso een nazorgtraject. Een gezinscoach traject is een vervolg op het reguliere JPP aanbod. Dit middel wordt gebruikt bij gezinnen die na afsluiting van een regulier traject tijdelijk uit balans zijn, gezinnen die doorverwezen gaan worden voor extra hulpverlening of gezinnen die chronische behoefte hebben aan hulp. Ook dit traject duurt maximaal drie maanden.

	2007	2008
Regulier traject	7	12
Gezinscoach traject	8	5
Trajecten totaal	15	17

Tabel XI – JPP trajecten

Gegevens Jeugdzorg

In de onderstaande tabel zijn de gegevens opgenomen van de Jeugdzorg m.b.t. tot jeugdigen uit Waalre.

	In zorg bij Brabantse aanbieders					Bureau Jeugdzorg				WachtlIJst zorgaanbod			
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
4 ^{de} kwartaal 2007	4.077	25	0,61%	26	0,64%	2	2	0	0	4	5	0	2
1 ^{ste} kwartaal 2008	4.077	26	0,64%	23	0,56%	2	5	0	0	5	5	2	2
2 ^{de} kwartaal 2008	4.077	23	0,56%	21	0,52%	5	5	0	0	5	7	2	5
3 ^{de} kwartaal 2008	4.077	21	0,52%	21	0,52%	5	4	0	0	7	3	5	1

Tabel XII – kwartaalcijfers Waalrese jongeren in jeugdzorg

- A: Aantal bewoners van 18 jaar en jonger
- B: Het aantal unieke jeugdigen dat per begin kwartaal in zorg is bij een Brabantse zorgaanbieder. Indien een jeugdige voor meerdere aanspraken in zorg is, dan telt deze maar 1 maal mee
- C: Het percentage jeugdigen dat in zorg is
- D: Het aantal unieke jeugdigen dat per eind kwartaal in zorg is bij een Brabantse zorgaanbieder. Indien een jeugdige voor meerdere aanspraken in zorg is, dan telt deze maar 1 maal mee
- E: Het percentage jeugdigen dat in zorg is
- F: Het aantal meldingen (jeugdzorg én jeugd GGZ) in het 2e kwartaal 2008 bij Bureau Jeugdzorg dat na een eerste screening wordt geaccepteerd voor de vervolgstap "opstellen diagnostisch beeld"
- G: Het aantal meldingen (jeugdzorg én jeugd GGZ) Bureau Jeugdzorg dat na een eerste screening wordt geaccepteerd voor de vervolgstap "opstellen diagnostisch beeld"
- H: Het aantal jeugdigen per begin kwartaal waarvoor de fase opstellen diagnostisch beeld langer dan 8 weken. Voor de fase opstellen diagnostisch beeld geldt een norm-doorlooptijd van maximaal 8 weken. Dit is inclusief het daadwerkelijk opstellen en laten toetsen van het indicatiebesluit.
- I: idem als kolom H, maar dan voor de stand per eind kwartaal
- J: De totale wachtlIJst per begin kwartaal voor Brabantse zorgaanbieders van unieke jeugdigen, ongeacht de duur van wachten. Indien een jeugdige op meerdere aanspraken wacht, dan telt deze maar 1 maal mee. De jeugdige kan mogelijk voor een andere zorgaanpraak wel al zorg ontvangen
- K: Idem als kolom J, maar dan voor de stand per eind kwartaal
- L: De totale wachtlIJst per begin kwartaal voor Brabantse zorgaanbieders van unieke jeugdigen, die langer dan 9 weken wachten bij de Brabantse zorgaanbieders geen enkele zorg ontvangen. Mogelijk dat zij wel zorg bij een zorgaanbieder buiten Noord-Brabant ontvangen
- M: Idem als kolom L, maar dan voor de stand per eind kwartaal

Zorg voor Jeugd signaleringsstelsel

Het zorg voor Jeugd signaleringsstelsel is sinds 16 juni 2008 actief. Hierin kunnen professionals signalen afgeven over kinderen die zich in een risicovolle situatie bevinden, of bij het vermoeden daarvan. Het stelsel heeft drie hoofdfuncties.

- I. Ketenregistratie: Registraties van hulpvragen bij instellingen die zorg verlenen aan jeugdigen, komen automatisch in Zorg voor Jeugd te staan en worden daardoor uitgewisseld tussen hulpverleners die bij die jeugdige betrokken zijn. Op die manier wordt in het stelsel voor

de betrokken partijen zichtbaar bij welke instellingen een jeugdige geregistreerd staat met een hulpvraag.

2. Signaalregistratie: Hulpverleners en andere signaalgevers kunnen hun zorg over een jeugdige door middel van een signaal in Zorg voor Jeugd direct kenbaar maken. Ook deze informatie wordt uitgewisseld tussen de hulpverleners en de signaalgevers die betrokken zijn bij de jeugdige.
3. Ketencoördinatie: Als meerdere instellingen betrokken zijn bij een jeugdige óf meerdere partijen hebben een signaal afgegeven, dan wijst het systeem automatisch aan welke instelling de coördinatie heeft. Hierover zijn onderling afspraken gemaakt. De ketencoördinator bepaalt per situatie of het nodig is om hulp te verlenen en ketencoördinatie op te starten.

Van 16 juni 2008 t/m 30 januari 2009 is er 50 maal een ketenregistratie gedaan (Tabel X), zijn er in het totaal 19 signalen afgegeven (Tabel XI) over jeugdigen in Waalre, en is 0 keer een ketencoördinatie gestart.

Registratie door instelling	Aantal registraties
Raad voor de Kinderbescherming	12
Lumens groep	7
Dommelregio	6
Leerplicht Eindhoven	4
Bureau Jeugdzorg	21

Tabel XIII – Ketenregistratie

Signaalgever	Type signaal
Basisschool De Wilderen - Waalre	Laag
Halt Oost-Brabant - Eindhoven	Laag
Halt Oost-Brabant - Eindhoven	Laag
Halt Oost-Brabant - Eindhoven	Urgent
Halt Oost-Brabant - Eindhoven	Laag
Halt Oost-Brabant - Eindhoven	Laag
Halt Oost-Brabant - Eindhoven	Laag
Politie - Waalre	Laag
Politie - Waalre	Laag
Politie - Waalre	Laag
Politie - Waalre	Laag
Politie - Waalre	Laag
Politie - Waalre	Laag
Politie - Waalre	Laag
Politie - Waalre	Laag
Politie - Waalre	Laag
Politie - Waalre	Laag
Politie - Waalre	Laag

Tabel XIV - Signaalregistratie

Bijlage 2:

**Resultaten enquête
vrijtijdsbesteding jongeren
van 12 tot en met 16 jaar in Waalre**

Inleiding

In het werkplan 2008 van Paladijn is afgesproken dat er in het kader van onderzoek en ontwikkeling een onderzoek wordt gedaan naar de vrijetijdsbesteding van de jeugd van 12 t/m 16 jaar in Waalre. Het gewenste resultaat is in het werkplan als volgt geformuleerd:

"In beeld brengen van de vraag van jongeren van 12 t/m 16 jaar en opstellen van een plan van aanpak voor het doen van een passend aanbod op het gebied van vrije tijd in 2009."

Uit praktische overwegingen zijn een aantal vragen over vrijetijdsbesteding toegevoegd aan de enquête die K2 in opdracht van de gemeente Waalre heeft gehouden in het kader van het op te richten Centrum voor Jeugd en Gezin.

Die enquête omvatte de leeftijdsgroep van 12 t/m 23 jaar. De ingevulde formulieren van de doelgroep van het onderzoek, 12 t/m 16 jaar, zijn apart gehouden. Paladijn heeft deze resultaten verwerkt.

De vragen daarin, over vrijetijdsbesteding van jongeren, waren opgesteld en verwerkt door Paladijn. Bij het samenstellen van de vragenlijst is rekening gehouden met de vragenlijst uit oktober 2002. Destijds zijn circa 500 jongeren in dezelfde leeftijdscategorie gevraagd naar hun vrijetijdsbesteding.

De uitvoering

Ongeveer 180 van Waalrese jongeren tussen 12 en 23 zijn tot en met december 2008 schriftelijk geïnterviewd. Daarvan waren er 100 jongeren tussen 12 en 16 jaar die de vragen van Paladijn, over de vrijetijdsbesteding, hadden beantwoord.

Aan het invullen van de enquête waren ook tien leuke prijzen verbonden, 5 prijzen van Paladijn en 5 van de jongerenparticipatieraad en de gemeente Waalre.

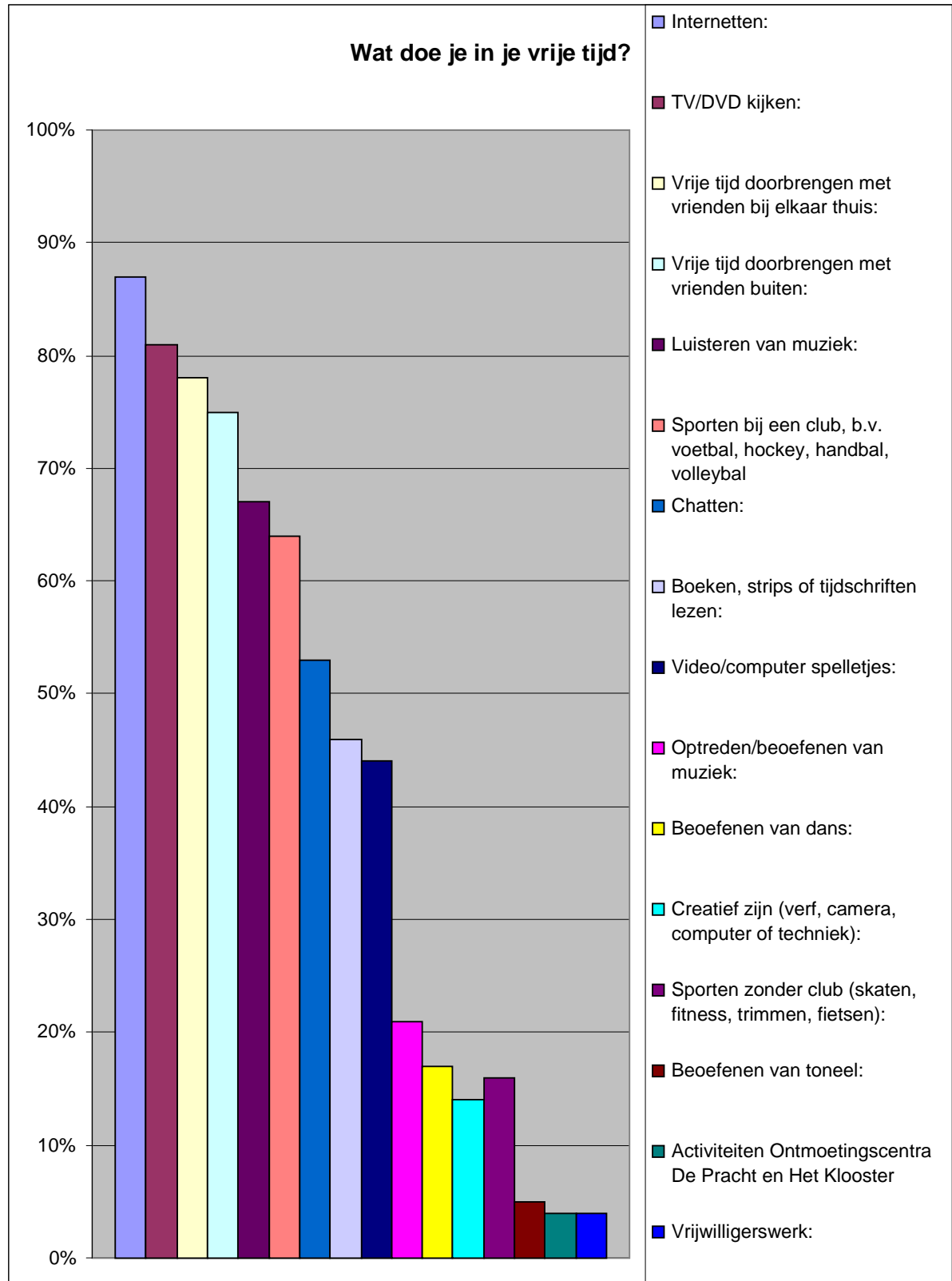
De presentatie van de enquête van K2 en de prijsuitreiking waren gepland op 12 december 2008 in zalencentrum 't Hazzo. De opkomst bestond uit drie leden van de jongerenparticipatieraad. Hoewel op een lage opkomst was gerekend, viel dit toch tegen.

Verder waren aanwezig: Rob Scholing (medewerker Jeugdbeleid gemeente Waalre), Jolet Swagers (K2), Frank Toonen (Paladijn) en ondergetekende. Aan de hand van een PowerPoint presentatie heeft Jolet Swagers de resultaten toegelicht.

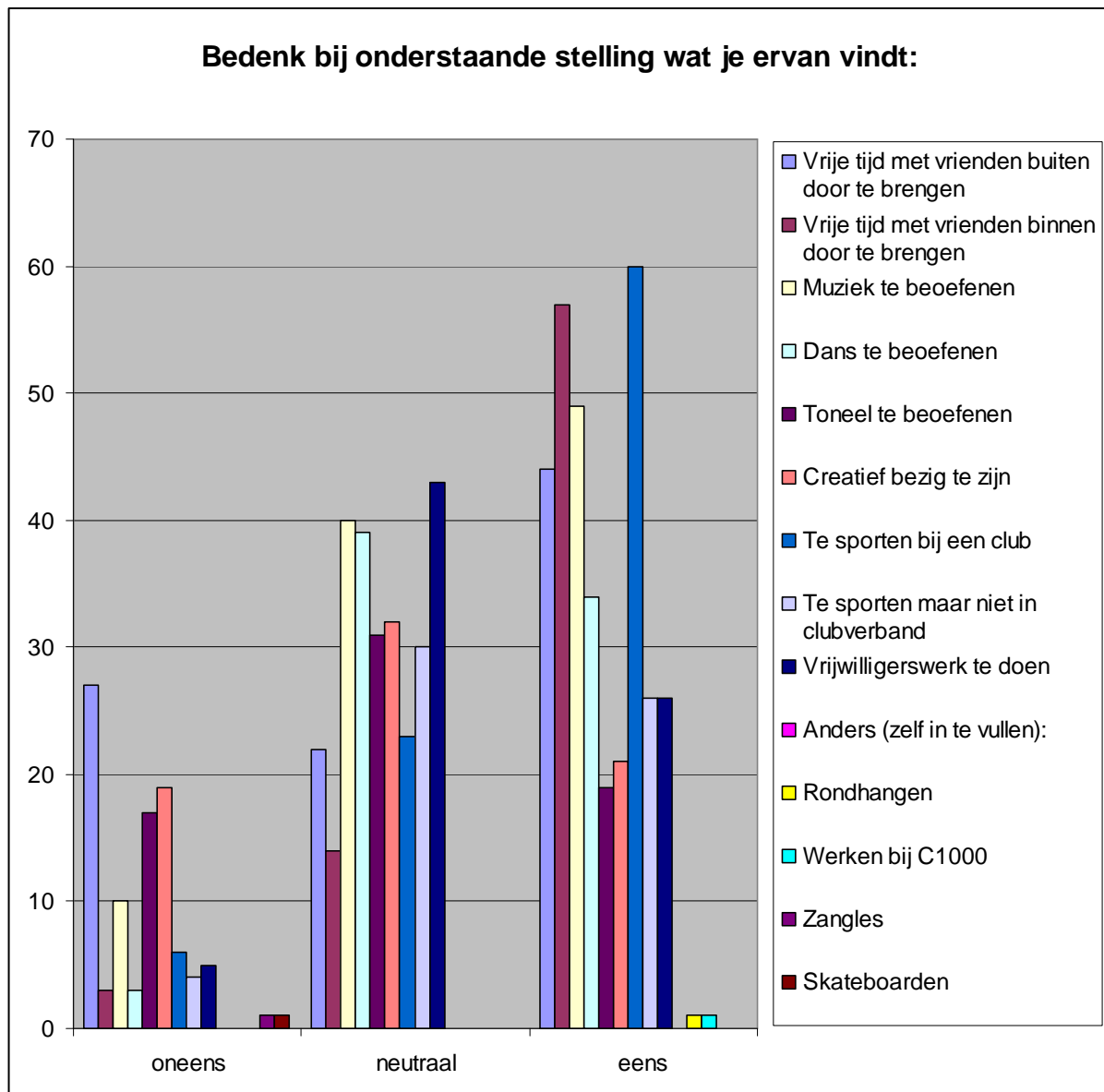
De resultaten

Hier volgen de resultaten van de vragen met betrekking vrijetijdsbesteding. Precies 100 jongeren tussen 12 en 16 jaar hebben deze vragen beantwoord.

Vraag 18:

Vraag 19: Er zijn in mijn woonplaats voldoende mogelijkheden om ...

Vraag 19:

Het Rapportcijfers voor je buurt: gemiddeld 7,7.

Vraag 20:

Opmerkingen van jongeren:

- prima zo
- onvoldoende aandacht van de gemeente voor autistische jongeren (opmerking van een moeder, op. A.D)
- goed idee (betreft de enquête)
- het is saai in Waalre, niks te doen
- we willen geen hek om het speeltuintje
- ik vind hier in Waalre super; ik ben gelukkig
- er moet zangles komen
- genoeg te doen maar weinig plekken om een instrument te beoefenen
- saaie buurt, niet genoeg plekken voor jongeren
- zo`n vragenlijst is best grappig; meer subsidie voor muziekeducatie (suggestie ouders)
- beter een digitale of telefonische enquête ipv. schriftelijke
- er moet een skate-park komen
- onze straat is saai
- er moet meer ruimte zijn om buiten te spelen; het is hier te druk met auto`s
- meer plekken buiten in Aalst waar geen huizen in de buurt zijn zodat je s`avonds niet al te stil moet zijn
- meer speeltuinen en meer ruimte voor hangjongeren.
- als ik naar `t Hazzo moet, zitten er heel vaak hangjongeren en voel ik me niet op mijn gemak!
- het zou goed zijn als er bv. een fitnesscentrum bij mij in de buurt zou komen want dat is nu nog behoorlijk ver weg
- bijna alle activiteiten doe ik in Eindhoven
- het is een veilige buurt maar er gebeurt best weinig
- meer leuke activiteiten organiseren voor jongeren

Conclusies

Behalve school neemt ook de vrije tijd een belangrijke plaats in het leven van jongeren. Tientallen landelijke en provinciale onderzoeken naar vrijetijdsbesteding van jongeren (Amsterdamse, of GGD enquête bijvoorbeeld) hebben afgelopen jaren veel informatie over dit onderwerp opgeleverd.

De manieren waarop jongeren hun vrije tijd benutten kan soms per regio verschillen, maar conclusies uit landelijke rapportages tonen hetzelfde aan: Nederlandse jongeren brengen hun vrije tijd meestal achter de computer en voor de televisie door. Daarnaast besteden ze tijd aan het uitgaan, muziek, film of het sporten en veel minder aan het vrijwilligerswerk of bijvoorbeeld aan het bezoek aan tentoon- en toneelvoorstellingen. Over hun vrije tijd zijn jongeren in het land tevreden maar ze hebben vaak, vanwege school en het studeren, te weinig tijd daarvoor.

Hoewel onze enquête over vrije tijd een klein segment van de totale jeugdpopulatie tussen 12 en 16 jaar omvat, zijn de conclusies grotendeels meetbaar met landelijke resultaten. Zo is er, bijvoorbeeld, 87 % van de 100 geïnterviewden uit Waalre in vrije tijd ook bezig met het internetten (msn, hyven) en tv-kijken (81 %). Volgens een recente GGD onderzoek over school en vrije tijd van jongeren, komt er zelfs bij 96 % van Brabantse jeugd het computeren en internetten op de eerste plaats.

Men vraagt zich af, of deze "online" cultuur sociale contacten van jongeren al heeft vervangen? Verrassend genoeg is dat in Aalst en Waalre niet het geval: Ondanks de computercommunicatie, hechten meeste jongeren hier nog steeds waarde aan de ontmoeting met vrienden binnen (78 %) en buiten huis (75 %).

Over deelname van jongeren aan georganiseerde sportactiviteiten binnen de gemeente hoeft men zich geen zorgen te maken: 64 % van jongeren doet aan sport in clubverband maar bij het individueel sporten is dat aantal lager (16 %). Niettemin interessant waren hun ideeën over een skate-park in Waalre, een plaats voor bmx-en en een fitnesscentrum.

Beluisteren van muziek vinden die jongeren ook belangrijk (67 %), maar deelname aan creatieve en kunstzinnige activiteiten is aanzienlijk lager (21 tot 5 %). Ten slotte, over het algemeen waren die geïnterviewden, met de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding in Aalst en Waalre, redelijk tevreden en de beurt kreeg een dikke voldoende, 7,7.

Voor verwerking van de vragen over vrijetijdsbesteding en het verslag:
Ada Devic, Paladijn

Waalre, 28 februari 2009

Enquête vrijetijdsbesteding
Februari 2009
Ada Devic